

Program Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 14 im. ks. Grzegorza Piramowicza w Gdańsku

Rok szkolny 2024/2025

Podstawy prawne:

- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz.59)*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 20 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675)*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r., poz.703)*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591 ze zmianami z 2018 r., poz. 1647)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. poz. 1610).*

ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Celem doradztwa zawodowego realizowanego w szkole jest przygotowanie uczniów do refleksyjnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia oraz zawodu z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

System doradztwa zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych w szkole szkołę w celu właściwego przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia (lekcje, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości, warsztaty, wycieczki itp.).

Doradztwo zawodowe realizowane w Szkole Podstawowej nr 14 im. ks. Grzegorza Piramowicza w Gdańsku kierunkowane jest na:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia;
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli;
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców;
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Cele ukierunkowane na ucznia:

- rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń;
- rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych;
- rozwijanie wiedzy o rynku pracy;
- rozwijanie wiedzy zawodoznawczej;
- kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy;
- rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych;
- kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej;

- przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika;
- rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie;
- rozwijanie kompetencji transferowalnych;
- rozwijanie umiejętności uczenia się;
- kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej;
- redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele ukierunkowane na nauczycieli:

- budowanie zaangażowania w zakresie realizowania procesów wspierania decyzji edukacyjnych i zawodowych ucznia;
- wskazywanie bazy materiałów dydaktycznych z preorientacji i orientacji zawodowej; warsztatów i innych zajęć dla uczniów;
- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach;
- rozwijanie kompetencji doradczych nauczycieli;
- wskazanie źródeł informacji o ofertach edukacyjnych i doradczych na terenie Gdańska.

Cele ukierunkowane na rodziców:

- aktualizacja wiedzy na temat systemu edukacji i systemu kształcenia w zawodach;
- aktualizacja wiedzy na temat ofert gdańskich szkół ponadpodstawowych;
- aktualizacja wiedzy na temat procedur rekrutacyjnych do szkół ponadpodstawowych;
- udzielanie pomocy w procesie rozpoznawania predyspozycji zawodowych ucznia;
- organizowanie spotkań z osobami przedsiębiorczymi – źródło informacji o zawodach i możliwościach rozwoju przedsiębiorczości;
- wskazanie rodzicom aktualnych i rzetelnych merytorycznie źródeł informacji.

Formy pracy

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII;
- lekcje z wychowawcą;
- treści preorientacji zawodowej i orientacji zawodowej na lekcjach i zajęciach dodatkowych;
- praca wolontariacka uczniów i zaangażowanie w działania SU;

- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej);
- warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami i instytucjami;
- spotkania z przedstawicielami przedsiębiorczości;
- wycieczki edukacyjne i zawodoznawcze;
- wsparcie informacyjne dla nauczycieli;
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, fb, gazetka z ofertą szkół ponadpodstawowych.

Oddziały przedszkolne

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka.

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych.

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Realizacja powyżej wskazanych treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie *Program wychowania przedszkolnego J. Wasilewska*.

Przykładowe tematy i wycieczki:

- Kim zostanę, gdy dorosnę?
- Moje pierwsze portfolio.
- Moje życie to pasja. Opis własnych zainteresowań.
- Projekt edukacyjny "Na zdrowie"
- Praca piekarza, cukiernika. Wycieczka do cukierni Pellowski.
- Praca w pizzerii.
- Poznajemy zawody. Odgrywanie różnych ról w zabawie.
- Zajęcia związane z Dniem Patrona.

Według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach doradztwa zawodowego zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.

Klasy I-III

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka.

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych.

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Zajęcia realizowane są na podstawie programu: *Wielka przygoda. Program – edukacja wczesnoszkolna w klasach 1-3 oraz dwóch innowacji pedagogicznych: Ogródnictwo dla dzieci i Ruchy maluchy.*

Przykładowe tematy lekcji przedmiotowych, zajęć dodatkowych, świetlicy, warsztatów:

- Kto pracuje w naszej szkole?
- Wyprawa na pole dyniowe. Poznanie zawodu rolnika.
- Z wizytą na polu, wysiew jęczmienia. Poznanie rodzaju zbóż i pracy rolnika.
- Lekcja w muzeum II wojny światowej, poznanie obowiązków żołnierza.
- Kto jest potrzebny aby powstał film, z wizytą w kinie.
- Warsztaty cukiernicze w pobliskiej piekarni. Zapoznanie się z zawodem piekarza i cukiernika.
- Zboża uprawiane w Polsce, rośliny uprawne (m.in. włókniste i oleiste). Produkty pochodzące ze zbóż i ich walory zdrowotne. Co otrzymujemy dzięki zbożom? Wycieczka piekarni, poznanie pracy piekarza.
- Opera od kulis, wizyta w Operze Bałtyckiej i poznanie pracy tancerza, baletnicy, śpiewaka.

- Zawody naszych rodziców.
- Malujemy portret. Poznajemy pracę malarza i procesu powstawania dzieł.
- Jestem prezenterem pogody, rozmowy na temat zmian pogodowych.
- Mierzymy czas, ginące zawody - zegarmistrz.
- Układ Słoneczny, zagadnienia astronomiczne.
- Bogactwa naturalne, kto pracuje pod ziemią?
- Fryderyk Szopen sławny Polak, kompozytor.
- Zawód aktora, scenografa, kostiumologa - lekcja w Teatrze Wybrzeże.
- Doskonalimy przestrzeganie zasady „fair play” w grach i zabawach ruchowych.
- Zajęcia w sądzie. Zadania sędziego, prawnika.
- Wycieczka klasowa do ZOO, poznanie sposobów sprawowania opieki nad zwierzętami.
- Dbamy o ład i porządek w klasie – ustalanie zasad pracy dyżurnych.
- Spotkanie z pisarzem Grzegorzem Kasdepke, poznanie pracy pisarza.
- Od ziarenka do bochenka, proces powstawania chleba.
- Zawód poeta, poznanie faktów z życia J.Tuwima.
- Nasze uzdolnienia – autoprezentacja.
- Dzień Patrona, projekt edukacyjny.
- Podglądamy przyrodę, warstwy lasu. Czym zajmuje się leśnik?
- Tworzenie klasowej książki kucharskiej pod hasłem: Dobrze gospodaruję, jedzenia nie marnuję! Wywiad z pracownikami szkolnej stołówki.
- “O psie, który jeździł koleją”, praca kolejarza, maszynisty, konduktora na podstawie lektury.
- Jesteśmy Europejczykami, jesteśmy obywatelami Europy.
- Myślimy o naturze - rozmowa na temat zwierząt opisywanych przez T. Samojlika i konieczności podejmowania działań na rzecz ochrony naszej planety - praca ekologa.
- Polscy nobliści.
- Świątujemy niepodległość - jestem Polką, jestem Polakiem.
- Tworzymy film rysunkowy.
- Nauka ustawień w zabawach ruchowych.
- Współpraca w zespole i jej korzyści.

- Nasze ulubione zajęcia i uzdolnienia – autoprezentacja.
  - Uczymy się współpracy w grach i zabawach rozwijających wybrane zdolności motoryczne.
  - Uczymy się kontroli i samokontroli poziomu sprawności fizycznej.
  - W wolnym czasie, sposoby spędzania wolnego czasu i wpływu aktywnego wypoczynku na zdrowie.
  - Mam swoje zdanie, potrafię użyć argumentów.
  - Powitanie jesieni. Skąd wziąć pożywienie zimą? – sposoby niesienia pomocy zwierzętom podczas zimy (praca w zespołach, wyciąganie wniosków).
  - Edukacja regionalna.
  - Przede wszystkim bezpieczeństwo. Warsztaty ze Strażą Miejską/Policją.
  - Dbamy o zęby i higienę jamy ustnej. Omawianie pracy stomatologa.
  - Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka.
-
- Święto Pracy – atrybuty zawodów: drama, zagadki.
  - Mamy różne emocje, pantomima.
  - Zajęcia ogrodnicze na terenie ogródków działkowych.
  - Warsztaty z rodzicami, np. wspólne wykonanie ozdób świątecznych.
  - Zajęcia zawodoznawczych w świetlicy szkolnej.
  - Świetlicowy Mam Talent.
  - Ekologiczny pokaz mody.
  - Wyjścia do Centrum Hewelianum i Centrum Experyment w Gdyni.
  - Dzień Bezpiecznego Internetu.
  - Zajęcia z wykorzystaniem sprzętów z *Laboratoriów Przyszłości*.
  - Festyn Bożonarodzeniowy i Siedlecki – rozwijanie przedsiębiorczości i talentów artystycznych.
  - Zajęcia rozwijające uzdolnienia naukowe i artystyczne poprzez udział w kółkach zainteresowań.

Według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach doradztwa zawodowego zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień.
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej.
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Formy realizacji treści

W roku szkolnym 2024/2025 treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane na lekcjach przedmiotowych wg programów zwartych w *Szkolnym zestawie programów nauczania 2024/25* oraz innowacji pedagogicznych, Przegląd SPORToWy, *Poczuj formę* – edukacja prozdrowotna na lekcjach j. angielskiego oraz na zastępstwach

Dodatkowo: realizacja treści z portalu Mapa karier, Zajęcia kształcące kompetencje emocjonalno-społeczne, projekty edukacyjne, np. Dzień Patrona i Dzień Samorządności oraz festynów: Bożonarodzeniowego i Siedleckiego, wycieczek edukacyjnych np. Targów Czas na Młodość, Tygodnia Edukacji Prawnej, warsztatów komunikacji miejskiej, teatralnych Ugryź teatr, komiksowych, Udział w akcjach charytatywnych: Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę, Projekt: Dni Morza w naszej szkole, Edukacja zdrowotna oraz wycieczki edukacyjne, np. Bałtycki Festiwal Nauki.

Przykładowe tematy lekcji, zajęć dodatkowych i projektów: np. *Rozwijanie umiejętności uczenia się, IEnglish – angielski z Ipadami, Zajęcia muzycznych, informatycznych, sportowych, graficznych, morskich.*

- Zawód trener - nauka umiejętności poprowadzenia zajęć ruchowych dla wybranej grupy uczniów.
- Zawód sędziego sportowego - nauka umiejętności sędziowania w wybranej dyscyplinie sportowej.
- Sportowiec - omówienie życia sportowca na wybranych przykładach z Polski i świata.
- Dietetyk - nauka doboru diety do założonych celów żywieniowych.
- Umiejętność uzasadnić swoje zdanie.
- I ja mogę być poetą - piszemy wiersze na wybrane tematy.
- Gospodarowanie czasem.
- Zasady skutecznego uczenia się i określenie stylu uczenia się.
- Odkrywanie swoich mocnych stron i zainteresowań.
- Techniki uczenia się i mnemotechniki.
- Analiza informacji i krytyczne myślenie.
- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe.
- Moje pasje i zainteresowania.
- Jak radzić sobie z negatywnymi emocjami.
- Myśl pozytywnie.
- Pozostać sobą czy dostosować się do grupy?
- What are you like? Jaki jesteś. Rozmowa o usposobieniu. Opis postaci.
- Places of work – miejsca pracy.
- My jobs photo – ilustrowane opisy zawodów.
- How stressed are you? – mówienie o emocjach.
- Amazing lifes – nazwy zawodów słynnych ludzi z przeszłości.
- Za kulisami opery – Stanisław Moniuszko.

- Jan Zamoyski – wódz i mąż stanu.
- Bohaterowie Solidarności.
- Zapoznanie się ze specyfiką zawodów: kierowca, policjant, lekarz, strażak, ratownik, projektant mody, krawcowa, drwal, metaloplastyk, jubiler, dietetyk, architekt, projektant wnętrz, hydraulik, elektryk, murarz, dekarz, elektronik.
- Przygotowanie e-gazetki – zadanie projektowe.
- Budżet kieszonkowy – podstawowe obliczenia.
- Dzień Bezpiecznego Internetu.
- Festyn Bożonarodzeniowy i Siedlecki – rozwijanie przedsiębiorczości i talentów artystycznych.
- Projekty edukacyjne, np. *Dzień Patrona*, *Dzień Bezpiecznego Internetu*, *Taki mamy klimat w ... Czternastce*.
- Wykorzystanie AI w pracach projektowych w ramach projektu Apple School

Klasy VII-VIII

Cele ogólne:

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień.
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych.
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy.
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy.
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika.

- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją.
- Rozwijanie umiejętności uczenia się.
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Cele szczegółowe programu:

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.4 charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
- 1.5 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.

2. SWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
- 2.2 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
- 2.3 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.4 dokonuje autoprezentacji;
- 2.5 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.6 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIE PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- 4.1 planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
- 4.2 podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.3 określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
- 4.4 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu doradztwa zawodowego dla klas VII–VIII szkoły podstawowej są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klas I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych.

Formy realizacji treści

I. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA Z DORADZTWA ZAWODOWEGO – realizacja: Marlena Lewandowska, Monika Brzezińska

Tematyka zajęć w klasie VII

1. *Startujemy - po co nam doradztwo zawodowe w szkole? Doradca zawodowy od A do Z.*
2. *Czy wszyscy jesteśmy inteligentni? Test inteligencji wielorakich.*
3. *Jaki jestem? Oto jest pytanie! Omawianie cech charakteru.*
4. *Stres. Przyjaciel czy wróg? Jakie zmiany zachodzą w ciele człowieka w wyniku stresu.*
5. *Motywacja – co to jest i po co?*
6. *Komunikacja interpersonalna, czyli jak mówić, jak słuchać, by się porozumieć.*
7. *Zainteresowania – inspiracja do działania i sposób na relaks.*
8. *Jak się uczyć i jak działać? - określamy nasze style uczenia się.*
9. *Co warto brać pod uwagę wybierając kolejne etapy kształcenia?*
10. *Bogaty świat zawodów, praca z mapą karier.*

Tematyka zajęć w klasie VIII

1. *System edukacji w Polsce - fakty i przekonania*
2. *Etapy projektowania kariery zawodowej – jak przygotować się do rekrutacji do szkół ponadpodstawowych (w razie potrzeby więcej godzin)*
3. *Pułapki na drodze podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.*
4. *Jak zostać fachowcem, czyli o roli kwalifikacjach i kompetencjach w profilu zawodowym. Zawodowy steamp Mapa karier.*
5. *Gdzie warto szukać pomocy w podejmowaniu decyzji o wyborze szkoły i zawodu.*
6. *Uczymy się nie tylko w szkole – o roli edukacji nieformalnej i pozaformalnej.*
7. *Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron.*
8. *Jak Cię widzą, tak... Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji.*
9. *Praca po znajomości? A dlaczego nie? O roli networkingu .*
10. *O co chodzi z tymi kompetencjami? - miękkie, twarde, kluczowe, XXI wieku, LifeSkills.*

II. Zajęcia z wychowawcą i lekcje wiedzy o społeczeństwie (klasy VIII) związane z procedurą rekrutacyjną do szkół ponadpodstawowych.

III. Przykładowe tematy lekcji przedmiotowych i projektów:

- Szanujemy twórców. Pojęcie praw autorskich
- Jak motywacja pomaga w wyborze kariery?
- Planowana wycieczka do redakcji *Wirtualnej Polski*.
- Za każdym razem widzę siebie inaczej. Przyjmowanie opinii innych o sobie.
- Zawód trener - nauka umiejętności poprowadzenia zajęć ruchowych dla wybranej grupy uczniów.
- Zawód sędzia sportowy - nauka umiejętności sędziowania w wybranej dyscyplinie sportowej.
- Sportowiec - omówienie życia sportowca na wybranych przykładach z Polski i świata.
- Dietetyk - nauka doboru diety do założonych celów żywieniowych.
- Kontrolujemy zdolności motoryczne wybranym testem sprawności fizycznej.
- Nauka umiejętności posługiwania się kalkulatorem sprawności fizycznej.
- Poznajemy różne systemy ćwiczeń fizycznych (aerobik, tabata, stretching itp.).
- Doskonalenie umiejętności sędziowania wygranej gry.
- Doskonalenie łączenia kroków tanecznych w dowolny układ według własnej inwencji.
- Media - wybieram świadomie, korzystam bezpiecznie
- Ludzie drogowskazy.

- Edukacja i praca (przykłady zawodów przyszłości, wskazanie na zawody, które zostaną zautomatyzowane),
- Ekonomia na co dzień - wskazanie najbardziej dochodowych zawodów i drogi zdobywania tych zawodów.
- Ochrona praw człowieka oraz temat Organizacje obywatelskie - praca w organizacjach pozarządowych (przykłady) oraz praca wolontariacka.
- Służby ochrony prawa - praca w służbach mundurowych (szczególnie policja, wojsko).
- Obywatele i organy samorządu - praca i kompetencje urzędników.
- Sejm i Senat oraz Prezydent i Rada Ministrów - praca najwyższych urzędników w kraju i ich kompetencje.
- Sądy i trybunały - praca organów sądowych, sędziów, adwokatów, prokuratorów.
- Media i opinia publiczna - praca dziennikarzy oraz etyka tego zawodu, praca w reklamie.
- Unia Europejska - praca w strukturach unijnych (europosłowie, specjaliści)
- Tematy związane z pierwszą pomocą przedmedyczną - praca lekarza, ratownika, pielęgniarki.
- Tematy związane z bezpieczeństwem państwa - praca i zadania służb mundurowych, w tym jednostek specjalnych.
- Tematy związane ze zdrowiem i zdrowym stylem życia - praca dietetyka, trenera.
- Sposób na dobrą notatkę. Różne typy notatek.
- Etykieta językowa na co dzień. (Kultura wypowiedzi. Szablon językowy.)
- Struktura zatrudnienia i bezrobocie w Polsce.
- Rodzaje usług i zawodów związanych z usługami.
- Sektory gospodarki - przemysł, rolnictwo, usługi, i zawody z nimi związane.
- Udział w projekcie *Czyste Miasto Gdańsk*, zawody związane z ochroną środowiska, zajęcia w Zakładzie Utylizacyjnym.
- Prezentacja, teatrzyk kukielkowy, a może film - przygotowujemy projekty związane z lekturą *Kamienie na szaniec* A. Kamińskiego.
- Rewolucja przemysłowa: nowe zawody związane ze zmieniającą się technologią, osiągnięcia naukowe i technologiczne
- Walka o polskość w zaborze rosyjskim. Temat: Zabór pruski – walka z germanizacją. Temat: Autonomia w Galicji – znaczenie zawodu nauczyciela, artysty, przedsiębiorcy na tle rozwoju i zachowania kultury polskiej.
- Wynalazki przełomu XIX i XX w. - postacie naukowców, wynalazców – waga ich pracy i odkryć dla współczesności.
- Masy wkraczają do polityki – znaczenie pracy polityków, etyka zawodowa.
- Skutki cywilizacyjne i kulturowe Wielkiej Wojny – zmiany w świadomości społeczeństwa dotyczące roli kobiet na rynku pracy, emancypacja kobiet.
- Przemiany gospodarcze w Polsce po I wojnie światowej – osiągnięcia gospodarcze, działania ekonomistów, finansistów, polityków, przedsiębiorców.
- Stalinizm w Polsce – obraz pracy robotników i intelektualistów w kraju komunistycznym.

- Nowy obraz świata – dekolonizacja, pojęcie neokolonializmu i działanie wielkich korporacji w krajach postkolonialnych.
  - Rywalizacja USA i ZSRS – zawód szpiega, dyplomaty, astronauty.
  - Przemiany gospodarczo-społeczne w Polsce po 1989 r. - nowe możliwości rozwoju zawodowego, naukowego po wejściu Polski do UE i NATO.
  - Jak funkcjonują gospodarstwa domowe. Budżet domowy – wprowadzenie do zagadnień codziennej ekonomii.
  - Planujemy dalszą edukację szkolną i karierę zawodową – obraz możliwości po ukończeniu szkoły podstawowej
  - Samorządy terytorialne. Obywatele a władze samorządowe – praca samorządowców, w tym prezydenta miasta, radnych.
  - Działania organizacji pozarządowych – charakterystyka pracy w stowarzyszeniach i fundacjach.
  - Partie polityczne. Jak działa demokracja przedstawicielska: sejm i senat. Władza wykonawcza: prezydent i Rada Ministrów. Władza sądownicza – praca w dyplomacji, posła, senatora, prezydenta, ministrów, sędziów, adwokatów, prokuratorów i ławników, etyka zawodowa.
  - Problemy współczesnego świata – wskazanie na zmiany w zakresie zapotrzebowania na konkretne zawody. Pojawienie się nowych zawodów.
  - Uprawnienia policji i służb porządkowych - praca policjantów w różnych wydziałach, kryminologów, strażników miejskich, celników, służb granicznych.
  - Media we współczesnym świecie – praca dziennikarza, edytora, etyka dziennikarska.
  - Cyberprzestrzeń – korzyści i zagrożenia – praca informatyków, administratorów sieci, specjalistów z dziedziny IT
  - Zasady rekrutacji do szkół ponadpodstawowych – przedstawienie zasad rekrutacji, wypełnienia dokumentacji, wyboru szkoły.
- ;
- Dorobek kulturalny i naukowy polskiego dwudziestolecia – osiągnięcia polskich naukowców i twórców kultury.
  - zmawiamy o stereotypach w rodzinie.
  - Słynne Polki - Adam Mickiewicz *Śmierć Pułkownika*.
  - Moja inteligencja. Kreatywny i aktywny umysł – wskazanie na różne typy inteligencji, umiejętności i ich rozwijanie przez życie.
  - Godność człowieka - wskazanie na ważne elementy etycznego zachowania także w pracy.
  - Sprawiedliwość – cnota i odea. Dylemat sprawiedliwości. Być sędzią nad ludźmi – wskazanie na rolę zawodu sędziego, adwokata, prokuratora.
  - Wolność społeczeństwa, narodu – znaczenie zawodu żołnierza, dziennikarza (wolność słowa), etyka zawodu
  - Bioetyka – medycyna przyszłości – zawód lekarza, inżyniera, genetyka i jego działania w zakresie etyki zawodu i moralności.
  - Religia a wiara – zawód księdza, kapłana, zakonnika, misjonarza we współczesnym świecie.
  - Dążenie do niezależności. Wychowanie i samowychowanie.

- Mój potencjał zawodowy.
- Moje zainteresowania - co lubię, kim chce zostać.
- Jak sobie radzić z uczuciami?
- Moje konto na portalu życia.
- Jak przyjmować krytykę?
- Dorastać do życiowych zadań.
- This is me – moje doświadczenia życiowe.
- How do you spend your time? – jak temperament wpływa na nasze życie towarzyskie.
- What I want – hobby i zainteresowania. Czym kierujemy się, dokonując wyborów życiowych.
- Projekty edukacyjne, np. *Dzień Patrona, Dzień Bezpiecznego Internetu, Mapa Karier – projekt z doradztwa zawodowego dla całej szkoły.*
- Zajęcia kół zainteresowań, np. Kształcenie umiejętności uczenie się: Haki pamięciowe i ćwiczenia mnemotechniczne
Jak mózg zapamiętuje?, Technika uczenia się: pomodoro, SQ3R, Feynmana i inne., Kreatywne notatki - metoda flow, mapa myśli, fiszki, metoda Cornela; Motywacja - kluczem do nauki; Pałac myśli - kreatywne przechowywanie informacji; Koncentrowanie się i skupianie uwagi, organizacja przestrzeni do nauki; Nauka sensoryczna; Typy inteligencji i wykorzystanie ich w nauce; Ćwiczenia fizyczne, koordynacja ręka-ręka; Odżywianie ciała i mózgu; Znaczenie odpoczynku i snu; Jak działa mózg? Czym jest stres i czy każdy stres jest zły? Metoda na stres - ćwiczenia relaksacyjne; Rozwijanie umysłu - Pałac Pamięci i Ogród Spokoju.

W roku szkolnym 2024/2025 treści z zakresu orientacji zawodowej realizowane na lekcjach przedmiotowych wg programów zwartych w *Szkolnym zestawie programów nauczania 2024/25* oraz innowacji pedagogicznych, *Przegląd SPORToWy, Poczuj formę – edukacja prozdrowotna* na lekcjach j. angielskiego oraz na zastępstwach

Dodatkowo: realizacja treści z portalu Mapa karier, Zajęcia kształcących kompetencje emocjonalno-społeczne, projekty edukacyjne, np. Dzień Patrona i Dzień Samorządności oraz festynów: Bożonarodzeniowego i Siedleckiego, wycieczek edukacyjnych np. Targów Czas na Młodzież; Tygodnia Edukacji Prawnej, Udział w akcjach charytatywnych: Pomagamy zwierzętom przetrwać zimą, Projekt: Dni Morza w naszej szkole, Edukacja zdrowotna oraz wycieczki edukacyjne, np. Bałtycki Festiwal Nauki., Skarbiec Fajansu (etapy produkcji porcelany i kwalifikacje potrzebne do wykonywania danej pracy); Muzeum Kolejnictwa, Dom Zdrojowy.

- III. Spotkanie z doradcą zawodowym z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 w Gdańsku.
- IV. Warsztaty w *Centrum Rozwoju Talentów w Gdańsku* lub w *Inkubatorze Starter*.
- V. Spotkanie z absolwentami Czternastki.
- VI. Udział w targach *Czas na Młodzię* w AmberExpo panele, warsztaty, konferencje i prezentacje dotyczące rozwoju kompetencji, aktywności i umiejętności młodzieży, dobrych praktyk w zakresie kół zainteresowań i bezpieczeństwa cyfrowego, szkolenia zawodowe.
- VII. Udział w Gdańskim Dniu Zawodowca i Dniach Otwartych szkół ponadpodstawowych.
- VIII. Zaangażowanie w wolontariat szkolny i pozaszkolny oraz działalność Samorządu Uczniowskiego.
- VII. *Mapa Karier* - projekt z doradztwa zawodowego z wykorzystaniem IPadów dla całej szkoły.
- IX. Indywidualne doradztwo zawodowo-edukacyjne - w miarę potrzeb.
- X. Indywidualne doradztwo dla uczniów z doświadczeniem migracji i ich rodziców.
- XI. Udział w steamach zawodowych portalu *Mapa karier* – w ramach lekcji lub projektu edukacyjnego.
- XII. Analiza zasobów portalu Edumapa.
- XIII. Wykorzystywanie bazy Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
- XIV. Spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych na terenie Czternastki.

Diagnoza potrzeb edukacyjno-zawodowych uczniów

- Ankieta diagnozująca przeprowadzona na początku roku szkolnego.
- Stosowanie narzędzi diagnostycznych online (np. Mentimeter, Forms) w trakcie całego roku szkolnego.

Ewaluacja realizacji programu doradztwa zawodowego

Realizacja programu jest na bieżąco monitorowana.

Planowane metody ewaluacji:

- analiza dokumentacji (tematy zajęć w dziennikach lekcyjnych; dzienniki realizacji doradztwa zawodowego)
- analiza potrzeb edukacyjno-zawodowych uczniów (wrzesień, październik);
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji uczniów (cały rok);
- rozmowa doradcza z uczniem (cały rok),
- konsultacje dla rodziców (cały rok),
- semestralne karty ewaluacji treści doradztwa w klasach 0-VIII (koniec pierwszego i drugiego semestru);
- ocena ogólnoszkolnego projektu edukacyjnego – ewaluacja zbiorcza (po realizacji projektu – koniec pierwszego semestru).

Literatura dla ucznia

- Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007
- Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011
- Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2017

Proponowana literatura dla nauczycieli:

- Bartosz B., *Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych*; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf
- Dołęga-Herzog H., Rosalska M., *Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu*, KOWEziU, Warszawa 2014;
- Dziurkowska A. i in., *Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami*, ORE, Warszawa 2017
- Gardner H., *Inteligencje wielorakie*, MT Biznes, Warszawa 2009
- Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., *Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego*, KOWEziU, Warszawa 2017
- Gut R., Piegowska M., Wójcik B., *Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu*, Difin, Warszawa 2008
- Rosalska M., *Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego*, KOWEziU, Warszawa 2012
- Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., *Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym*, KOWEziU, Warszawa 2004

Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Gdańsku;
- Urząd Miasta Gdańska;
- AmberExpo;
- Mobilne Centrum Karier;
- Centrum Rozwoju Talentów w Gdańsku;
- SP58 i VIII LO;
- Inne gdańskie szkoły ponadpodstawowe oraz policealne;
- Dom Sąsiedzki Zakopianka;

- lokalne instytucje i stowarzyszenia;
- Sąd Rejonowy w Gdańsku;
- Fundacja Katalyst Education (Mapa karier).

Opracowanie: *Monika Brzezińska i Marlena Lewandowska*

Program Doradztwa Zawodowego na rok 2024/25 został zatwierdzony 25 września 2024 r. przez Dyrektora szkoły *po wcześniejszym zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną.*